

Ændringsforslag til Budget 2023

Genopretningspulje til ny driftskontrakt på veje og udearealer

Udvalg:	Klima-, Teknik- og Miljøudvalget		
Budgetområde:	2.01 Klima-, Teknik- og Miljøudvalget		
Center:	Center for Teknik og Miljø		
Forslagstype:	Anlæg		
Forslagsnummer:	B1	Anlæg	X

Forslag:

1.000 kr	2023	2024	2025	2026	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	4.000	0	0	0	0	4.000
Anlægsindtægter						
Bevilges ved budgetvedtagelsen						
Afledte driftsudgifter, netto						-
Låneadgang						
Deponering						

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

+ = Udgifter (merudgift/mindreindtægt) - = Indtægter (mindreudgift/merindtægt)

Beskrivelser og konsekvenser

Indhold og baggrund

Byrådet godkendte d. 23. maj 2022 udbudsmaterialet af driftskontrakten på veje, stier, fortove, grønne arealer, idrætsfaciliteter, legepladser og udearealer ved kommunale ejendomme. Kontrakten er nu sendt i udbud til markedets leverandører primo juni 2022 med driftsopstart juli 2023. Som en forudsætning for at opfylde kontrakten skal der afsættes en genopretningspulje, der sikrer at kommunens arealer kan bringes på niveau med det udbudte serviceniveau. Byrådet besluttede d. 7. marts at der skal udarbejdes et bruttoanlægsforslag på en genopretningspulje til brug for budgetforhandlingerne 2023. Hvis der ikke afsættes et beløb til genopretning, kan kommunen ikke leve op til sine forpligtigelser i kontrakten.

Genopretningsbehovet kommer til udtryk i engangsydelser, fx tilbundsgående ukrudtslugning eller ekstra grundige fejninger mens egentlig udskiftning og forbedring af driftselementer fx udskiftning af faldunderlag og sandkassesand ikke vedrører selve driftsopgaven.

Der er i tilbudsgivningen indbygget en mulighed for at leverandøren kan prissætte genopretningen og lade dette indgå i tilbudsgivningen. Dette er muligt fordi administrationen ikke har specificeret genopretningsydelsen nærmere i udbuddet, men har ladet det være op til leverandørerne selv at foretage besigtigelse og vurdering og på den baggrund prissætte genopretningsbehovet i et dertil indrettet afsnit i tilbudsgivningen.

Der er indsat et prisloft på 4 mio. kr. for genopretning.

Målgruppe

Trafikanter på kommunens veje, p-pladser, fortove og stier. Brugere af kommunens grønne områder som fx legepladser og Hundige Parken samt alle udearealer på skoler, plejecentre, daginstitutioner, idrætsanlæg, Greve Museum, Mosedø Fort, Greve Svømmehal, Portalen m.fl.

Overslag

Projekt navn	Overslag i 1.000 kr.
Genopretning af udearealer	4.000
Øvrige omkostninger	0
Uforudsete udgifter	0
Rådgiver	0
Bygherreleverancer	0
I alt	4.000

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

Afledte konsekvenser inkl. eventuelle afledte driftsudgifter

Afledte driftsudgifter (1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026	Efterfølg -ende år
Afledte driftsudgifter i alt					

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

Der er ingen afledte driftsudgifter. Efter genopretning er driftsudgifter omfattet af driftsbudgettet på driftskontrakten på veje og udearealer.

Tidsplan

Genopretningsbehovet skal løses i kontraktens første halvår i drift, juli-december 2023. I den periode vil leverandøren komme i berøring med de elementer hvortil der er et genopretningsbehov. Når genopretningsbehovet er tilvejebragt, kan arealerne driftes til den kvalitet, som Greve Kommune har udbudt.

Kan projektet helt eller delvist lånefinansieres? JA _____ NEJ _____
(energirenovering/energioptimering)

Ændringsforslag til Budget 2023**Tune Plejeboliger Inventar**

Udvalg:	Sundheds- og Omsorgsudvalget		
Budgetområde:	5.01 Sundhed og Pleje		
Center:	Center for Sundhed og Pleje		
Forslagstype:	Anlæg		
Forslagsnummer:	B2	Anlæg	X

Forslag:

1.000 kr	2023	2024	2025	2026	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter			8.500			8.500
Anlægsindtægter						
Bevilges ved budgetvedtagelsen						
Afledte driftsudgifter, netto						-
Låneadgang						
Deponering						

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

+ = Udgifter (merudgift/mindreindtægt) - = Indtægter (mindreudgift/merindtægt)

Beskrivelser og konsekvenser**Indhold og baggrund**

Byrådet besluttede på mødet den 31. december 2022, at der skulle udarbejdes et bruttoanlægsforslag til budget 2023-26 vedrørende inventar til det nye plejecenter i Tune.

Anskaffelse af ikke fastmonteret inventar og andre løsøre i forbindelse med opførelse af plejeboliger er en kommunal udgift. Det drejer sig blandt andet om udgifter til senge, visse hjælpemidler/velfærdsteknologi og indretning af træningslokale.

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at kvalificere de nøjagtige behov og dermed også beløb. Forslaget tager derfor udgangspunkt i erfaringstal på området på mellem 115.000 kr. og 120.000 kr. pr. plejebolig svarende til ca. 8,5 mio. kr. for 72 boliger.

Plejecenteret forventes ibrugtaget med udgangen af 2025.

Overslag

Projekt navn	Overslag i 1.000 kr.
Byggeri	
Øvrige omkostninger	
Uforudsete udgifter	
Rådgiver	
Bygherreleverancer	8.500
I alt	

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

Der forventes udgifter til inventar og løsøre svarende til ca. 118 t. kr. pr. plejebolig.

Afledte konsekvenser inkl. eventuelle afledte driftsudgifter

Der er ingen afledte driftsudgifter forbundet med dette forslag.

Kan projektet helt eller delvist lånefinansieres? JA _____ NEJ _____
(energirenovering/energioptimering)

Ændringsforslag til Budget 2023

Mosedede Fort

Udvalg:	Klima-, Teknik- og Miljøudvalget		
Budgetområde:	2.01 Klima-, Teknik- og Miljøudvalget		
Center:	Center for Teknik og Miljø		
Forslagstype:	Anlæg		
Forslagsnummer:	B3	Anlæg	X

Forslag:

1.000 kr	2023	2024	2025	2026	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter - Egenfinansiering		5.000	5.000			10.000
Anlægsudgifter – Anlægsramme		10.000	27.700	11.600	0	49.300
Anlægsindtægter - fra fonde		-10.000	-27.700	-11.600	0	-49.300
Bevilges ved budgetvedtagelsen						
Afledte driftsudgifter, netto				1.170	1.170	-

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

+ = Udgifter (merudgift/mindreindtægt) - = Indtægter (mindreudgift/merindtægt)

Beskrivelser og konsekvenser

Indhold og baggrund

Byrådet godkendte den 4. april 2022 forundersøgelse af mulighederne for at udvide publikumsoplevelsen på Mosede Fort. Forundersøgelsen var støttet økonomisk af Realdania. På baggrund af forundersøgelsen har der været indgivet ansøgninger til relevante fonde om finansiering af projektet, som administrationen forventer at få afklaring af i løbet af sommeren 2022. Hvis fondene kommer med finansiering skal der afsættes rådighedsbeløb i anlægsrammen, og der skal tages stilling til en forventet forøgelse af kommunens egenfinansiering af projektet.

Nedenstående beskriver den forventede økonomi på baggrund af forundersøgelse, men vil skulle tilpasses de konkrete svar der fås fra fondene.

Forundersøgelsen er udarbejdet i løbet af 2021. Den har vist, at målet alene kan opnås, hvis der samtidigt fokuseres på og investeres i flere forskellige elementer:

- 1, En ny museums- og restaurantbygning på 800 m² med udstillingsfaciliteter, læringscenter og restaurant samt publikumsfaciliteter som billetsalg, butik, toiletter og garderobe.
2. Et nyt læringscenter beliggende i museums- og restaurantbygningen med arbejdstitlen Luftskibet.
3. Fortets infirmeribygning ombygges til Madværkstedet.
Udstillingerne i fortets kasematter med titlen På kanten af krig skal moderniseres. Den nye bygning skal rumme introudstilling og særudstillingen Danskere i Den Store Krig.
4. Det fredede fortidsminde løftes gennem et samlet projekt: fysisk tilgængelighed, wayfinding og udendørs formidlingsløsninger.
5. Fortgården sættes i stand. Ti små skure i de to tilbageværende kasernebygninger renoveres således, at de kan danne ramme omkring aktiviteter, formidlings- og opbevaringsformål.

6. Det fulde resultat af forundersøgelsen kan ses i bilagene. Der henvises særligt til bilag 1, som præsenterer visionen (Nyt Mosede Fort). Bilag 3 går i dybden med museets forretningsplan, og bilag 4 handler om hensynet til de kulturhistoriske og naturmæssige værdier og placering af ny bygning.

Forandringer i projektet fra prospekt til forundersøgelse

Der oprindelige budget som blev udarbejdet på sagen i juni 2020 lød på 27,4 mio. kr. (eksklusiv fondsmoms på 17,5 %). Forundersøgelsen har dog vist, at budgettet i stedet lyder på 63 mio. kr. (eksklusiv fondsmoms på 17,5 % - svarende til et samlet budget på 72 mio. kr. inkl. fondsmoms).

Forskellen i budget skyldes, at den ønskede styrkelse af Mosede Fort forudsætter en større investering i en række elementer, herunder:

En større museums- og restaurantbygning (fra 520 m² (2020) til 800 m²) med mere plads til undervisning og skiftende udstillinger.

Nødvendige vedligeholdsarbejder og ombygninger af den eksisterende bygningsmasse, der understøtter ønsket om flere brugere.

Tilgængelighed og formidling af det fredede fortidsminde til besøgende på det rekreative område.

Desuden indeholder det nye budget en prissætning, som er mere nutidig i forhold til de nylige ændringer i rådgivnings- og byggeudgifter pr. kvm.

Projektet tænkes finansieret gennem bevilling fra Greve Kommune og private fonde. Museet har indgivet ansøgning til en række fonde i foråret 2022.

Greve Kommune har allerede afsat 12,2 mio. kr. ud af de knapt 72 mio. kr., som er forundersøgelsens vurdering af investeringens omfang. Styregruppen vurderer efter en uformel indledende fonsdialog, at fondene har en forventning om en egenfinansiering fra Greve Kommune, der indebærer en højere relativ andel af den samlede udgift. Der skal også tages stilling til udgiften til fondsmoms.

Målgruppe

Besøgende på Mosede Fort

Overslag

Projekt navn	Overslag i 1.000 kr.
Byggeri	30.593
Øvrige omkostninger (projektteam (løn og honorar), test, markedsføring og øvrige udgifter)	5.140
Uforudsete udgifter	9.083
Rådgiver	6.559
Bygherreleverancer (Udstillinger (275 m ²) og læringscenter (100 m ²))	11.636
Fondsmoms	8.622
I alt	71.633

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

Det samlede anlægsbudget er på 63 mio. kr. ex. moms og 71,6 mio. kr. inkl. fondsmoms. Ovenstående overslag er baseret på nøgletal og kan derfor ændres når projektet skal projekteres.

Greve Kommune har allerede afsat 12,2 mio. kr. Heri er der indregnet to mio. kr fra Genopretningspuljen, som skal anvendes i løbet af de kommende år på kasematterne. Dette skal der træffes endelig beslutning om i frigivelsessagen for det berørte anlægsår. Med et bidrag fra

fonde på ca. 50 mio. kr. forventes Greve Kommune at tage hånd om de resterende udgifter. herunder både projektomkostninger og udgifter til fondsmoms. Enkelte fonde er villige til at finansiere fondsmoms.

Det forventes som følge heraf, at de resterende udgifter, der ikke finansieres af fonde, beløber sig til et sted mellem fem og ti mio. kr. I overslaget er 5 mio. kr. indregnet som en del af byggeudgiften og de øvrige 5 mio. kr. som en del af fondsmomsen.

Afledte konsekvenser inkl. eventuelle afledte driftsudgifter

Der er i de kommunale budgetter afsat 1,3 mio. kr. til et afledt driftsbudget for et udvidet Mosede Fort. Dette beløb var knyttet til et tidligere projekt (2017-18) om at etablere udstillinger i to renoverede og udvidede kasernebygninger i fortgården ("fredskaserner"). Ved en foreløbig genberegning af et driftsbudget knyttet til forundersøgelsens projekt fremkommer et højere samlet driftsbudget, således at der yderligere skal tilføres 1,17 mio. kr.

Det samlede driftsbudget for Greve Museum i 2026 vil bestå af større udgifter til bl.a. løn (herunder museums personale og rengøring), el, vand, varme, bygningsvedligehold og markedsføring. Samtidigt forventes en øget indtægt fra bl.a. billet salg. Dette vil dog ikke være nok til at dække de forøgede udgifter. Øgede driftsudgifter modregnet forventet merindtægt medfører et estimat på, at der er behov for yderligere afledt drift på 1,17 mio. kr. fra 2026.

Afledte driftsudgifter (1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026	Efterfølgende år
Drift Museum				450	450
Drift bygninger (CTM)				720	720
Afledte driftsudgifter i alt				1.170	1.170

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

Tidsplan

I nedenstående tidsplan, som er en overordnet forventet skitse, er der afsat tid til politisk behandling, dialog med fonde om finansiering, forberedelse af byggeri og selve byggeriet. Tidsplanen er søgt optimeret.

2022	Fonde søges
2023	Udbud og arkitektkonkurrence, projektering af byggeri
2024	Myndighedsgodkendelser, igangsættelse af byggeri
2025	Byggeri
2026	Indretning, opbygning af udstillinger, indvielse af ny museums- og restaurantbygning

Kan projektet helt eller delvist lånefinansieres? JA _____ NEJ   x
(energirenovering/energioptimering)

Ændringsforslag til Budget 2023

Pulje til nye klimatiltag

Udvalg:	Klima-, Teknik- og Miljøudvalget		
Budgetområde:	2.01 Klima-, Teknik- og Miljøudvalget		
Center:	Center for Teknik og Miljø		
Forslagstype:	Anlæg		
Forslagsnummer:	B4	Anlæg	X

Forslag:

1.000 kr	2023	2024	2025	2026	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	2.000	2.000	2.000	2.000		8.000
Bevilges ved budgetvedtagelsen	1.000					
Låneadgang						

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

+ = Udgifter (merudgift/mindreindtægt) - = Indtægter (mindreudgift/merindtægt)

Beskrivelser og konsekvenser

Indhold og baggrund

I forbindelse med DK2020 arbejdet har Greve Kommune en målsætning om at blive CO2 neutral. En del af denne strategi vil være, at kommunens egne bygninger og bilpark bidrager til reduktionen. Samtidig er der kommet lovkrav om, at kommunen skal opsætte ladestandere og bygningsautomatik ved kommunens egne bygninger. Der fremsættes hermed som godkendt af Byrådet den 20. juni 2022 et bruttoanlægspulje om en klimapulje til lovpligtige opgaver og at kommunens bygninger og bilpark bliver mere CO2 neutral.

Det foreslås at der afsættes en samlet anlægspulje, da det endnu er uafklaret i hvor høj grad der vil være omkostninger forbundet med de forskellige tiltag samt omfanget af udgifterne. Puljen vil derfor løbende blive udmøntet af Byrådet, som behovene opstår.

Det foreslås, at puljen dækker understøttelsen af følgende fire indsatser:

1. Ladestanderstrategi

Der er et lovkrav om at kommunen inden 2025 skal etablere mindst ét ladeudtag for bygninger, hvor er tilknyttet mindst 20 p-pladser. Derfor vil der i løbet af 2022 blive udarbejdet en samlet strategi for etablering af ladestandere i kommunen ved offentlige bygninger og på offentlig vej, som skal understøtte at flere vælger en el-bil. Det foreslås derfor, at der i klimapuljen afsættes et beløb til:

1. Rådgivermidler til udbud af ladestandere afhængig af hvilken model Byrådet vælger skal implementeres.

2. Eventuel økonomisk tilskud fra kommunen til at etablere ladestandere hvis dette viser sig nødvendigt i udbuddet. Der er åbnet op for dette lovgivningsmæssigt til og med 2024. Administrationen har tidligere udbudt opgaven, hvor ingen af de bydende var interesseret i at sætte ladestandere op uden støtte.

2. Bygningsautomatik

Bygningsautomatik er betegnelsen for de IT-systemer, der styrer bygningens varme og ventilation, og derfor via målere i bygningen kan være med til at reducere energiforbruget for bygningen. På grund af bygningsautomatikens funktion med at reducere energiforbrug er der kommet et krav i bygningsreglementet om, at alle bygninger der har et varmebehov over 290 kW skal have bygningsautomatik inden udgangen af 2025. Kravene medfører, at der er omkring 16 bygninger, der skal have etableret eller opgraderet deres bygningsautomatik for at leve op til lovkravene.

Det foreslås derfor at der i klimapuljen afsættes et beløb til at få hyret en rådgiver, der kan udarbejde en kortlægning af hvilke bygninger der skal have bygningsautomatik, samt hvilke udgifter dette vil medføre.

Da bygningsautomatik koster fra 300.000 kr. og op til 2 mio. kr. at blive etableret pr. bygning, hvis der ikke i forvejen er bygningsautomatik, vil puljen ikke kunne dække anlægsudgiften.

Anlægsudgiften vil blive indtænkt i de kommende renoveringsprojekter for større bygninger, som for eksempel skolerne. Men der kan være behov for at få finansieret yderligere midler til at gennemføre de konkrete projekter.

3. Fjernvarme

For at kunne sikre mere klimavenlig opvarmning af flere bygninger i kommunen samarbejdes der med Greve Fjernvarme i Hundige, Greve, Mosede og Karlslunde, samt pt. EOn i Tune, på at flere områder kan tilkobles fjernvarme. I alt har Greve Kommune ca. 30 bygninger, der med fordel kunne tilkobles fjernvarme, heraf ca. 20 i det område Greve Fjernvarme arbejder med, og ca. 10 bygninger i Tune, som EOn arbejder med.

For at understøtte tilkoblingen af de kommunale bygninger på fjernvarme er der imidlertid behov for at kommunen selv finansierer opkoblingen af fjernvarme indenfor egen matrikel. Resten af arbejdet finansieres af varmeselskaberne.

Det foreslås derfor, at der afsættes ca. 50 - 500.000 kr. pr. bygning (afhængig af størrelse) til opkobling af fjernvarme. Behovet afhænger af hvor hurtigt fjernvarmen udvides i de områder bygningerne ligger.

4. Solceller

Greve Kommune har opsat syv solcelleanlæg som er placeret på hallerne i Greve, Karlslunde og Tune, samt på Portalen, Greve Svømmehal, Strandskolen og Bostedet Vangeledet.

Når der opsættes solceller skal disse godkendes af Energistyrelsen, og solcelleanlæggene betragtes som elværker, hvorfor de skal udskilles i særlige selskaber, som så sælger strømmen tilbage til kommunen med afgifter og moms. Med den nuværende lovgivning vurderes der derfor ikke at være en god businesscase i at opsætte flere solceller på eksisterende bygninger.

Ved en fremtidig mere lempelig lovgivning på området, vil der kunne være en god business-case ved opsætning af flere solceller på kommunens bygningerne som for eksempel skolerne, Sundhedshuset, Rådhuset og på tagarealer ved parkeringspladser (hvis der etableres halvtag over parkeringen).

Allerede nu vil kommunen kunne indgå en aftale om at opsætte solceller til at dække eget energiforbrug via tredje part. Det vil sige, at en privat virksomhed sætter solcellerne op og sælger el til kommunen fra anlægget. Derved spares distributionstarif og transmissions-, net- og systemtarif for den del af elektriciteten, der forbruges af kommunens bygning, og på den måde vil

en business-case for opsætning af solceller forbedres. En mulighed for denne løsning vil være at udvide solcelleanlægget på Greve Svømmehal, da bygningen har et stort elforbrug.

Det foreslås, at hvis der kommer en lempeligere lovgivning at der i klimapuljen bliver mulighed for at få midler til at kortlægge potentialet for solceller og hvordan dette eventuelt kan udbydes til private aktører. Derudover kan puljen bruges til at undersøge muligheden for at sætte yderligere solceller op på Greve Svømmehal. Ligesom med bygningsautomatik vil en del projekter om solceller kunne indarbejdes i anlægsarbejder der allerede skal udføres, som renovering af skoler og dagtilbud. Dette vil ofte også være nødvendigt, da opsætning af solceller kræver at tagets stand og konstruktion er egnet til formålet.

Klimapuljen vil også kunne bruges på andre investeringer i den grønne omstilling for kommunen selv samt til administrative ressourcer der er nødvendige for at arbejde med den grønne omstilling. Det kan fx være på myndighedsområdet til øgede ansøgninger om gravearbejder ol.

Overslag

Projekt navn	Overslag i 1.000 kr.
Byggeri	6.000
Øvrige omkostninger	1.000
Rådgiver	1.000
I alt	8.000

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

Det forventes at der i 2023 skal afsættes 1 mio. kr. til rådgivning til bygningsautomatik, etablering af yderligere solceller på Greve Svømmehal og udbud af ladestanderstrategien. Derudover vides det endnu ikke i hvor høj grad der er behov for midlerne, men indtil videre er der regnet med at følgende skal dækkes af puljen:

- En samlet udgift på op til 5,0 mio. kr. til opkobling af de kommunale bygninger på fjernvarme (udgift vil ligge mellem 50-500 t. kr. pr. bygning)
- En mulig udgift på op til 1 mio. kr. til etablering af ladestanderne, hvis dette vurderes nødvendigt at give tilskud til. Konkret udgift afhænger af udbuddet, der forventes gennemført i 2023. Ladestanderne skal være etableret i 2024.
- En udgift på 1 mio. kr. til afsøgning af etablering af yderligere solceller på de kommunale bygninger, hvis lovgivning giver mulighed for dette, herunder at undersøge muligheden på Greve Svømmehal.

De fleste af anlægsmidlerne vil kunne lånoptages fordi de er energibesparende.

Alle udgifterne vil være afhængig af nærmere estimat fra rådgivers side. Derfor vil udgifterne først være endelige når der fremlægges konkret sag om dette.

Administrationen anbefaler desuden at der gives mulighed for at andre tiltag kan dækkes af Klimapuljen hvis dette kan medføre mere CO2 neutrale løsninger for den kommunale virksomhed.

Afledte konsekvenser inkl. eventuelle afledte driftsudgifter

Det vides endnu ikke hvilke konkrete konsekvenser der kan være for driften. Forventeligt er ladestanderstrategien driftsneutral, da det er private virksomheder som drifter ladestanderne.

Investering i bygningsautomatik, solceller og fjernvarme forventes at reducere i forbrugsudgifter, men estimat på dette vil skulle beregnes af rådgiver.

Tidsplan

Ladestanderstrategien kan forventeligt udarbejdes i løbet af 2022, så beslutninger om finansiering af rådgiver og eventuel medfinansiering af etablering af ladestandere forventes at være afklaret i løbet af 2023. Lovkrav om ladestandere ved kommunale bygninger skal være opfyldt ved udgangen af 2024.

Strategier for etablering af fjernvarme pågår allerede nu og forventes behandlet i 2022.

Bygningsautomatik skal være etableret ved udgangen af 2025. Der skal derfor gerne være udarbejdet en strategi i 2023 og etablering af løsninger i 2024-25.

Etablering af solceller afhænger af at der sker en lempelse i lovgivning om solceller, hvilket der endnu ikke er en køreplan for.

Kan projektet helt eller delvist lånefinansieres? JA NEJ
(energirenovering/energioptimering)

Det forventes at ca. 5-6 mio. kr. kan lånefinansieres, men dette vil blive nærmere estimeret i forbindelse med frigivelse af de konkrete anlægsbeløb.

Ændringsforslag til Budget 2023

Budgetanalyse – 10-årig rækkefølgeplan for skoler og dagtilbud

Udvalg:	Klima-, Teknik- og Miljøudvalget		
Budgetområde:	2.01 Klima-, Teknik- og Miljøudvalget		
Center:	Center for Teknik og Miljø		
Forslagstype:	Anlæg		
Forslagsnummer:	B5	Anlæg	X

Forslag:

1.000 kr	2023	2024	2025	2026	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter	7.850	0	40.000	40.000	Ca. 100 mio. kr. om året	Ca. 1 mia. kr. i 2023-2032
Anlægsindtægter						
Bevilges ved budgetvedtagelsen						
Afledte driftsudgifter, netto	550	1.100	1.100	1.100	2.132	-
Låneadgang						
Deponering						

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

+ = Udgifter (merudgift/mindreindtægt) - = Indtægter (mindreudgift/merindtægt)

Beskrivelser og konsekvenser

Indhold og baggrund

Byrådet godkendte den 17. maj 2021 en rækkefølgeplan for bygningsvedligehold af skoler og dagtilbud med baggrund i en budgetanalyse for bygningsvedligehold af alle kommunens bygninger. I rækkefølgeplanen blev det besluttet, at der til budget 2023-26 skulle udarbejdes et bruttoanlægsforslag for renovering og modernisering af Arenaskolen og Krogårdsskolen med baggrund i mulighedsstudier for skolerne (scenarie A i budgetanalysen). Byrådet besluttede på samme møde, at der til budget 2023-26 skulle fremlægges et forslag om en foranalyse af Tune Skole med henblik på enten renovering af de to skolematrikler eller en samling af skolen på Tune Skole Højen (scenarie B i budgetanalysen).

Byrådet godkendte derudover den 20. juni 2022, at der til budget 2023-26 blev udarbejdet en 10-årig økonomisk plan for renovering, energioptimering og evt. om-/udbygning af kommunens skoler og dagtilbud (herunder specialtilbud), hvor der indgår en prioritering af skolerne og dagtilbuddene ud fra vedligeholdelsesstanden jf. budgetanalyse fra 2021. I planen skulle derudover udarbejdes en mulighed for opdeling i etaper over år samt en vurdering af det nødvendige pladsbehov ud fra befolkningstilvækstprognoser.

En 10-års prioriteringsplan skulle indeholde minimumsscenerierne for skoler/bygninger i rækkefølgeplanen inden for en maksimal ramme på 80-100 mio. kr. i anlæg om året. I indstillingen fremgik det desuden, at administrationen forventede, at indregning af minimumsscenerierne i en samlet plan vil udgøre ca. 1 mia. kr. over 10 år, hvis der medregnes råderum til prisstigninger på ca. 20 %.

I dette bruttoanlægsforslag foreslås det, at der afsættes de første beløb til rækkefølgeplan med: 7,85 mio. kr. i 2023 og efterfølgende 40 mio. kr. pr. år i 2025-26. Fra 2027 og frem foreslås det, at ambitionen er, at der afsættes op i mod 80-100 mio. kr. for at kunne gennemføre de første etaper af renoveringerne.

Beløbene vil dække over, at der:

- Afsættes midler i 2023 til foranalyse af scenarier for Tune Skole med inddragelse af skolens ledelse, skolebestyrelse, lærere og elever. Der afsættes 0,8 mio. kr. til foranalyse af Højen.
- Afsættes midler i 2023 til etablering af pavilloner, hvis det efterfølgende politisk besluttes at samle alle Tune Skoles elever på Højens matrikel før en renovering og ombygning af Højen kan gennemføres. Der afsættes 7,05 mio. kr. til opsætning af pavilloner i 2023. Der vil derudover skulle afsættes 1,5 mio. kr. til nedtagning af pavilloner når de varige lokaler står klar.
- At der i 2025-26 kan igangsættes renovering af Arenaskolen, Krogårdskolen og/eller Tune Skole for samlet set 80 mio. kr. En plan for hvilke af skolerne der først igangsættes kræver efterfølgende politisk beslutning. Den foreløbige plan for fremlæggelse af scenarier for dette uddybes nedenfor. Midlerne kan også anvendes til at dække udfordringer med faglokaler på skolerne, som udover de nævnte tre skoler også vedrører Karlslunde Skole.

Det bemærkes, at de tre skoler ikke kan renoveres op til et niveau for minimumsscenerierne for de beløb der er afsat i budgetårene 2025-26. Dette vil kræve yderligere beløb afsættes i 2027 og frem.

Foranalyse og genhusning for Tune Skole

Byrådet har den 20. juni 2022 besluttet at foranalysen af Tune Skole skal indeholde et scenarie hvor Tune Skole samles på Tune Skole Højen, og at dette skal ske hurtigst muligt, så der dermed ikke skal anvendes midler til at lave midlertidig renovering af Lunden. Scenariet skal blandt andet indeholde:

- Trafikale forhold på den korte bane og på den lange bane, herunder en indkørselsmulighed fra Rendebjergvej
- Vurdering af provenu ved salg af Lunden således, at provenuet kan investeres i processen med en samling på Tune Skole Højen
- Vurdering af behov for og potentialer i udearealerne ved en samling
- En god involvering af MED udvalg og skolebestyrelse
- En tidsplan for en samling på hurtigst mulig vis

Forslaget indeholder derfor to dele:

1. En midlertidig løsning for skolen hvor der opsættes pavilloner til eleverne på Tune Skole Lunden, så de ikke skal opholde sig i de utidssvarende lokaler fra skoleår 2023/24. Placering af pavilloner vil kræve yderligere politisk behandling og scenarier udarbejdes efter inddragelse af skoleledelse, skolebestyrelse og MED.
2. Midler til en foranalyse i 2022-23, således at der kan fremlægges en samlet forslag til politisk behandling. Foranalysen vil indeholde de ønskede analyser af trafikale forhold, salg og udearealer. Foranalysen vil for Højen tage udgangspunkt i de planløsninger, der allerede tidligere er arbejdet med fra 2019, men også tage hensyn til, at der på skolen er et specialafsnit Tunegrupperne som i de senere år har haft en stigning i antal af elever. Derfor skal der udarbejdes eventuelle anbefalinger fra den specialanalyse, der er ved at blive udarbejdet i 2022. Derudover skal der på Højen ske en renovering af bygningsafsnittet "Trekløveren", som ikke har været med i den øvrige renovering af skolen i 2020-21.

Med baggrund i foranalysen vil Byrådet skulle tages beslutning om hvilke scenarier, der skal finansieres i rækkefølgeplanen. Renovering og evt. udbygning af skolen vil først kunne igangsættes fra 2025 og afhænge af prioriteringen i forhold til igangsættelse af renovering af Arenaskolen og Krogårdsskolen. Det foreslås, at prioriteringen sker op imod budgetforhandlingerne for 2024-27.

Mulighedsstudier for Arenaskolen og Krogårdsskolen

Byrådet blev præsenteret for mulighedsstudier for Arenaskolen og Krogårdsskolen den 20. juni 2022. Mulighedsstudierne omfatter et basisscenarie (renovering af eksisterende forhold inkl. energioptimering) og et minimums- og maksimumscenarie for renovering af skolen inkl. om-/tilbygning for tilpasning og opgradering af skolerne samt et nybyg scenarie for Arenaskolen.

I forbindelse med arbejdet omkring Mulighedsstudierne er der ligeledes udført gennemgang af skolerne for opdatering af tilstandsrapport for konstruktioner, overflader, tekniske konstruktioner og restlevetider. De opdaterede tilstandsrapporter danner bl.a. grundlag for valg af løsninger og beregnede overslagstal. Generelt for begge skoler er, at udvendige overflader (klimaskærmen) er nedslidt, indvendige overflader trænger til renovering og tekniske installationer (vand, varme, lys, luft) er nedslidte og utidssvarende i et større omfang på begge skoler. Herudover er der miljøfarlige stoffer (PCB, bly, asbest), som skal håndteres iht. gældende miljøkrav.

Byrådet har den 20. juni 2022 besluttet først at tage stilling til scenarierne i foråret 2023. Dette er for at afvente specialanalyse på skoleområdet og proces ift. Greve Kulturbase.

Anbefalingen om at udsætte beslutningen er bl.a. at der i scenarierne for S-klasserne på Arenaskolen arbejdes med mulighed for en udvidelse med 50 % (minimumsscenario) eller 100 % (maksimumsscenario). Hvad det faktiske behov for udvidelse er forventes afdækket i specialanalysen for skoleområdet, der er planlagt at skulle foreligge i foråret 2023. Specialanalysen, som blev godkendt i budget 2022, har til formål at undersøge, om den nuværende praksis er hensigtsmæssig, og om der kan findes nye veje at gå, som evt. kan skabe andre/nye muligheder for at anvende mindre indgribende tilbud, og skolernes 'muskler' til at arbejde med inkluderende læringsmiljøer.

Derudover er der behov for at få udfoldet de forskellige aktiviteter, som Greve Kulturbase tilbyder. Administrationen anbefaler, at der i forbindelse med minimumsscenarioet kigges nærmere på Greve Kulturbase i forhold til flytning til nye lokaler, og i forhold til mere sambrug med Arenaskolen om lokaler.

Faglokaler på skolerne

Der blev i budget 2022 afsat en pulje på 15 mio. kr. i 2022-26 til indretning af faglokaler, da lokalerne visse steder ikke lever op til folkeskolelovens krav, herunder især kravene til eksamensafvikling i faget Håndværk og Design. Af midlerne anvendes der 1 mio. kr. i 2022. Hvis denne pulje fjernes i investeringsoversigten for 2023-26 (dvs. de resterende 14 mio. kr.) vil indretning af faglokaler på skolerne skulle dækkes af indeværende rækkefølgeplan. De primære udgifter til faglokaler vedrører Arenaskolen, Krogårdsskolen og Karlslunde Skole. Udgifterne til Arenaskolen og Krogårdsskolen er dækket af beløbene til minimumsscenarioerne. Karlslunde Skole er dog ikke dækket af rækkefølgeplanen, men det er estimeret, at de yderligere arbejde med faglokalerne på Karlslunde Skole vil udgøre 3 mio. kr. udover de allerede afsatte midler. Disse var oprindeligt planlagt udført i 2023, men vil så tidligst kunne gennemføres i 2025-26, og afhænge af en politisk prioritering.

Målgruppe

Elever, medarbejdere og forældre på skolerne, samt øvrige bruger af skolerne, herunder foreninger.

Overslag

Midlertidig opsætning af pavilloner til Tune Skole Lunden

Projekt navn – pavilloner til Tune Skole Lunden	Overslag i 1.000 kr.
Byggeri	5.500
Øvrige omkostninger	500
Uforudsete udgifter (10%)	550
Rådgiver	200
Bygherreleverancer	300
Nedtagning	1.500
I alt	8.550
Heraf i 2023	7.050

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

Pavilloner skal indeholde plads til 12 klasser, grupperum, SFO, kontor-/lærerefaciliteter, toiletter, garderober og tekøkkenfaciliteter.

Der etableres adgangsveje med overholdelse af tilgængelighed, flisearealer, forsyning og tilslutning af vand/afløb/kloak, el/fiberforbindelse, brandalameringsanlæg (ABA) og evt. tyverianlæg (AIA).

Det vil koste 7,05 mio. kr. at sætte pavillonerne op og 1,5 mio. kr. at tage dem ned igen med baggrund i erfaringspriser fra Hedelyskolen og Strandskole pavillonerne.

Årlig udgift til leje af pavilloner inkl. forsikring og ABA/AIA vil andrage ca. 1,1 mio. kr. og udgøre en driftsudgift.

Udgift til foranalyse af Tune Skole og estimat på samlet ombygning med nuværende forudsætninger. (hele beløb i 2023)

Projekt navn – Foranalyse af Tune Skole	Overslag i 1.000 kr.
Rådgiver	800
I alt	800

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

Foranalysen vil medføre udgifter på i alt 800 t. kr. fordelt på ca. 550 t. kr. til kvalificering af scenarie for udbygning og ombygning af Tune Skole Højen, ca. 200 t. kr. til vurdering af vejadgang og sikker skolevej, og 50 t. kr. til estimat på salg af grunden.

Udgifter til renovering af Arenaskolen, Krogårdsskolen og Tune Skole – minimumsscenerier

I nedenstående overslag er indarbejdet minimumsscenerier for renovering af de to skoler, herunder en udbygning af Arenaskolens specialklasserække (S-klasserne) med 50% samt etablering af fritidsordning til eleverne i S-klasserne. Der er i forslaget ikke indarbejdet midler til yderligere projektering af det scenarie der skal arbejdes med, da disse midler allerede er afsat i 2023, som en del af foranalysen.

Minimumsscenerie. Arenaskolen

Projekt navn – minimumsscenerie Arenaskolen	Overslag i 1.000 kr.
Byggeri	238.000
Øvrige omkostninger (genhusning)	5.000
Uforudsete udgifter	36.500
Rådgiver	36.700
Bygherreleverancer	
I alt	316.200
Heraf i 2025-26	Max 80 mio. kr.

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

Minimumsscenario. Krogårdsskolen

Projekt navn – minimumsscenario Krogårdsskolen	Overslag i 1.000 kr.
Byggeri	147.500
Øvrige omkostninger (genhusning)	5.000
Uforudsete udgifter	22.900
Rådgiver	22.900
Bygherreleverancer	
I alt	198.300
Heraf i 2025-26	Max 80 mio. kr.

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

Økonomien i scenarierne er udarbejdet af rådgiver Skala Arkitekter og Torkil Laursen, og er baseret på en opdateret tilstandsrapport for skolerne, samt en nøgletals beregning på ombygningerne og udvidelserne af skolerne. Der henvises i øvrigt til beskrivelse af scenarierne.

Der regnes med, at scenarierne gennemføres over en 10-årig periode, hvor der maksimalt kan anvendes 40-50 mio. kr. om året på en skole og hvor skolernes renovering fordeles i to etaper. Derfor er det kun ca. halvdelen af scenariernes økonomi som ligger i årene 2025-26.

Der er i scenarierne ikke regnet med indkøb af inventar eller andre bygherreleverancer. Estimat på disse udgifter vil ske sammen med en nærmere projektering af valgt scenarie.

Faglokaler på skolerne – 3 mio. kr. til Karlslunde Skole

Projekt navn – faglokaler Karlslunde Skole	Overslag i 1.000 kr.
Byggeri	1.800
Øvrige omkostninger (genhusning)	150
Uforudsete udgifter	750
Rådgiver	300
Bygherreleverancer	0
I alt	3.000
Heraf i 2025-26	3.000

Overslag er udarbejdet med baggrund i erfaringstal for renovering af faglokaler. Der er ikke afsat midler til inventar, da dette allerede er indkøbt fra den afsatte pulje til håndværk og design, herunder bl.a. 3D printere. Da lokalerne ikke er projekteret endnu tages der forbehold for udgifter til myndighedskrav som brandforhold, samt evt. udfordringer med miljøskadelige stoffer, som kan fordyre projekterne.

På Karlslunde Skole er alle faglokaler generelt alle meget nedslidte og utidsvarende og bør renoveres. Arbejdet vil være fordelt som følger:

1. Billedkunst, håndarbejde, sløjd og skolekøkken Faglokalerne er beliggende i kælderens på skolen. Faglokalerne inkl. inventar er alle meget nedslidte og bør renoveres. I forbindelse med renoveringen skal der ændres på planløsningen for placering af lokalerne således, at der etableres et sammenhængende Håndværk & Design med direkte adgang mellem lokalerne således de opfylder kravene til afholdelse af eksamener.
2. Fysik Eksisterende faglokale til fysik er af ældre dato og generelt for lille. Renovering af lokalet med etablering af mindre elevborde og lærerbord til forsøg vil forbedre arbejdsgange i lokalet til glæde for undervisningen. Det er ikke muligt at tilføje ekstra m2 til lokalet, hvorfor det er væsentligt, at lokalets indretning optimeres og opdateres.

Afledte konsekvenser inkl. eventuelle afledte driftsudgifter*Tune Skole*

Afledte driftsudgifter på forslaget vil være udgifter til husleje af pavillonerne inkl forsikring, som udgør 1,1 mio. kr. i helårseffekt.

Derudover vil der være udgifter til forbrug, rengøring og teknisk service, men disse udgifter forventes at blive dækket af de udgifter der spares ved at lokalerne på Lunden ikke længere er i brug og derfor midlertidigt lukkes ned.

Afledte driftsudgifter (1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026	Efterfølg -ende år
Lejeudgifter	550	1.100	1.100	1.100	1.100
Afledte driftsudgifter i alt	550	1.100	1.100	1.100	1.100

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

Når det endelige scenarie for udbygning og ombygning af Tune Skole er kendt skal der udføres en beregning på hvor meget, der kan spares i driftsudgifter ved at reducere i antal m2 på vedligehold, forbrug og rengøring.

Arenaskolen og Krogårdsskolen

Afledte driftsudgifter vil være udgifter forbundet med udvidelsen af kvadratmetre på begge skoler. Der regnes med at der udvides med 1420 m2 på Arenaskolen og 500 m2 på Krogårdsskolen i minimumsscenerierne.

Afledte driftsudgifter (1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026	Efterfølg -ende år
Arenaskolen					
Rengøring	0	0	0	0	216
Forbrug	0	0	0	0	223
Forsikring	0	0	0	0	5
Vedligehold	0	0	0	0	227
Teknisk service	0	0	0	0	92
Arenaskolen – i alt					763
Krogårdsskolen					
Rengøring	0	0	0	0	76
Forbrug	0	0	0	0	79
Forsikring	0	0	0	0	2
Vedligehold	0	0	0	0	80
Teknisk service	0	0	0	0	33
Afledte driftsudgifter i alt					269

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

Tidsplan*Tune Skole*

Etablering af pavilloner vil kunne ske så de står klar til skolestart 2023.

Foranalysen vil udføres så den ligger klar medio 2023 til brug for budget 2024-27.

Hvornår ombygning og udbygning kan ske afhænger af hvornår der kan findes finansiering men må forventes at tage 3-4 år fra der er truffet en endelig beslutning om økonomi og indretning.

Arenaskolen og Krogårdsskolen

Der er endnu ikke fastsat en tidsplan for afvikling af scenarierne, da dette afhænger af beslutning om valg af scenarie i Byråde i foråret 2023 samt beslutning om indeværende rækkefølgeplan. Der regnes dog med, at scenarierne først kan gennemføres over en 10-års periode med opstart af byggeri i 2025-26.

Kan projektet helt eller delvist lånefinansieres? JA NEJ
(energirenovering/energioptimering)

Ændringsforslag til Budget 2023**Bygningsoptimering - Salgspulje**

Udvalg:	Økonomiudvalget		
Budgetområde:	1.01 Administration		
Center:	Center for Politik, Organisation og Borgerbetjening		
Forslagstype:	Anlæg		
Forslagsnummer:	B6	Anlæg	X

Forslag:

1.000 kr	2023	2024	2025	2026	Efterfølgende år	Samlet overslag
Anlægsudgifter						
Anlægsindtægter	500	500	-2.500	-2.500	-2.500	-
Bevilges ved budgetvedtagelsen						
Afledte driftsudgifter, netto						-
Låneadgang						
Deponering						

Alle beløb er i 1.000 kr. (2023-priser)

+ = Udgifter (merudgift/mindreindtægt) - = Indtægter (mindreudgift/merindtægt)

Beskrivelser og konsekvenser**Indhold og baggrund**

I forbindelse med budget 2021 blev der afsat en pulje til kommende salgsindtægter. Puljen skulle blandt andet finansiere udgifterne til juridisk bistand i forbindelse med køb og salg af ejendomme.

Puljen til juridisk bistand er oprettet under servicerammen (driften) i Center for Politik, Organisation og Borgerbetjening. Puljen til juridisk bistand var oprindeligt på 3,0 mio. kr. fra 2023 og frem, men blev reduceret med 0,5 mio. kr. i alle år, i forbindelse med implementering af den skærpede risikoprofil fra budget 2022-25.

Tabel Pulje til juridisk bistand samt Salgspulje

1.000 kr.	2023	2024	2025	2026
<i>Drift</i>				
Opr. Pulje til juridisk bistand - køb og salg	3.000	3.000	3.000	3.000
B22 Skærpet risikoprofil	-500	-500	-500	-500
Pulje til juridisk bistand - køb og salg i alt	2.500	2.500	2.500	2.500
<i>Anlæg</i>				
Opr. Bygningsoptimering - Salgspulje	-3.000	-3.000		
Bruttoanlægsforslag	500	500	-2.500	-2.500
Bygningsoptimering - Salgspulje i alt	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500

Salgspuljen med forventede anlægsindtægter er ikke indarbejdet på samme måde som puljen til juridisk. Den er derfor ikke blevet forlænget løbende i budgetoverslagsårene som puljen til juridisk bistand.

Forslaget indeholder derfor en opskrivning af salgspuljen og de forventede anlægsindtæget i 2025 og 2026 på 2,5 mio. kr. samt en reduktion på 0,5 mio. kr. i 2023 og 2024. Dermed vil Salgspuljen

forsat kunne finansiere de udgifter, der er til juridisk bistand i forbindelse med køb og salg af ejendomme.

Afledte konsekvenser inkl. eventuelle afledte driftsudgifter

Der er ingen afledte driftsudgifter forbundet med dette forslag.

Kan projektet helt eller delvist lånefinansieres? JA _____ NEJ _____
(energirenovering/energioptimering)